

REDACTIA

Arad, strada Anlich Nr. 1

ABONAMENTUL

in Austro-Ungaria :
un an 20 cor. pe 1/2
10 cor.; pe 1/4 de an
5 cor.; pe 1 luna 2 cor.
in Duminec pe an
— 4 coroane. —
Pentru Romania si
tranzitate pe an:
40 franci.

scripsit nu se napotaza

TRIBUNA POPORULUI

ADMINISTRATIA:

Arad, strada Anlich Nr. 1

INSERTIUNILE:

de un sir garmond: prima
data 14 bani; a doua oara
12 bani; a treia oara 8 b.,
si timbru de 60 bani de
fiecare publicatiune.

Atat abonamentele cat si
insertiunile sunt a se plati
inainte in Arad.

Scrierile nefrancate nu se
primesc.

Românii în parlamentul ungar.

I.

Discuțiunea, ce s'a deschis în ziua de azi în parlamentul român și maghiar, asupra problemei atât de importante: dacă românii vor intra sau nu în parlamentul ungar, este firească, îndreptată și necesară.

Firească este, fiindcă atât românii, cât și maghiarii au deopotrivă un mare interes, ca în parlamentul de la Budapesta să fie reprezentat și poporul român. Interesul Românilor nu se înseamnă foloase legate de lupta constituțională — foloase, care pot fi realizate numai prin intrarea în parlament a reprezentanților noștri. Interesul maghiarilor privește deopotrivă consolidarea și dezvoltarea statului unguresc. Pe cât timp este de mare importanță pentru românii din Transilvania să fie în parlament și de constituție, problema întemeierii unui stat român este încă departe de deslegată. Ori-cât ar progresa statul în privința nemulțumirii Românilor, manifestată prin rezistența lor pasivă, care va răni în corpul statului, care va împiedica pentru totdeauna înăbușarea și consolidarea sa. Interesul comun al Românilor și al Maghiarilor pentru încetarea pasivității Românilor este în deajuns tendința de a discuta în continuare în parlament.

Discuțiunea este îndreptată, fiindcă românii și-au impus prin hotărârile adunărilor lor politice neparticiparea la alegeri numai pentru durata unui period legislativ. Urmează să se discute atitudinea poporului român față de alegerile de anul viitor. Conferențele noastre naționale, de câte ori s'au întrunit, au avut ca scop discuțiunea intrării în parlament și a unei noi discuțiuni și unei noi hotărâri.

Discuțiunea este necesară, fiindcă pe orizontul politic al Ungariei se văd semne, cari ne îndreptătesc să credem că o tendință pentru schimbarea în mai bine a situațiunii. Poate că aceste semne, care le vedem cu toții, sunt înșelătoare, necesitatea unei discuțiuni însă în ceea ce privește atitudinea noastră viitoare, rămâne aceeași. Trebuie să fim pe deplin conștienți asupra direcțiunii politice pe care o urmează noi românii în condițiunile și împrejurări.

Dacă discuțiunea este firească, îndreptată și necesară, nu urmează să se poată întinde fără limite, și când ne-am afla pentru prima dată în parlament? Trecutul nostru este în experiențe, hotărârile bine gândite luate de noi în materie de alegeri și succesele politice dobândite până aici, ne impun rezerve și ne trag atenția bine marcate, la care discuțiunea trebuie să se oprească.

Din acest punct de vedere credem că, când ne ocupăm astăzi de

Intrebarea: care din două, pasivitatea sau activitatea, ar fi mai priincioasă pentru noi, trebuie să declarăm într'un glas cu Ardeleni în politica națională, și, în considerarea conferenței naționale: n'avem puțină înțelegere în parlament. Motivul pasivității noastre pentru intrarea în parlamentul ungar se deosebește în formă de fapt de cea a lui n'a fost numai, nici decât în esență — de cel pusă când-va în acest mod. Poporul Ardelenilor. Actele Conferenței noastre naționale numesc acest motiv „practica constituțională la alegeri“.

Deja din aceste vremuri câteva momente scoase din istoricul pasivității noastre rezultă în mod destul de evident, că discuțiunea actuală asupra unei schimbări eventuale în atitudinea noastră față de alegerile în parlament nu se poate întinde mai departe decât la întrebarea: Avem noi românii astăzi puțină înțelegere în parlament? Răspunsul la această întrebare nu se poate da nici el în mod separatistic, adică numai pentru un singur cerc electoral sau numai pentru vre-o câteva cercuri și comitate, sau numai pentru Ardeleni, sau numai pentru Ungureni, ci pentru toți românii la un loc.

Nu se poate discuta și deslega în mod separatistic discuțiunea intrării în parlament, fiindcă ea nu este o discuțiune simplă electorală, ci mai ales și în prima linie o discuțiune politică. Nu alcătuirea și tehnica legilor electorale formează piedecile principale pentru intrarea Românilor în parlament. Trecutul și experiențele de mai bine de 30 de ani ne dovedesc aceasta cu prisos. Legea electorală transilvană, întocmită pe principii feudale, este îndreptată fără îndoială contra elementului român, care constituie majoritatea absolută a fostului Mare-Principat.

În Ungaria propriu zisă legea electorală nu are tendințele legii transilvane, ea nu ne îndreptățește pe noi românii mai mult decât pe alte naționalități. Cu toate aceste deosebiri esențiale în legile electorale guvernul a produs același rezultat atât în Transilvania, cât și în Ungaria. În Transilvania legea electorală era suficientă pentru a închide Românilor porțile parlamentului; în Ungaria guvernul a luat în ajutor pe lângă legea electorală o „practică constituțională la alegeri“, care a făcut Românilor peste puțină vreme să reușească cu candidații lor. Poate Ardeleni au mai multe cuvinte a se plânga contra administrațiunii decât Ungureni. Însă când este vorba de rezultate, de efecte, și unii și alții au simțit aceeași apăsare; toți românii au fost tractați deopotrivă, indiferent dacă guvernul găsea sau nu o basă oarecare în legile mai mult sau mai puțin nedrepte de dincoace sau de dincolo de „Dealul Craiului“. Dacă n'am pute înregistra decât aceste fapte, ele sunt suficiente pentru a produce în fiecare convingerea, că excluderea Românilor din parlament este un scop bine precizat al politicii de stat. Astfel fiind, discuțiunea pasivității Românilor se leagă în mod firesc de o altă întrebare, de domeniul politicii de stat. S'a schimbat politica de stat sau a rămas aceeași?

În ceea ce privește excluderea Românilor din parlament? Fie răspunsul afirmativ sau negativ, consecuențele privesc în ambele cazuri pe toți românii și nu numai pe o parte din ei. Căci în cazul când politica de stat a rămas aceeași nu este nici o rațiune pentru ca românii să se abată din calea urmată în trecut. Și dacă totuși s'ar abate și s'ar hotărî pentru participarea la alegeri, fie toți la un loc, fie numai Ungureni sau numai Ardeleni, sau numai unele comitate sau numai unele cercuri electorale, rezultatul n'ar pute fi altul decât tot același din trecut, adică am ajunge de nou la convingerea, că „legile nedrepte“, „administrațiunea vitregă“ și „practica constituțională la alegeri“ împiedică intrarea noastră în parlament. A suferit însă politica de stat o modificare în direcțiunea că ea nu mai urmărește excluderea Românilor din parlament, ar fi greu a găsi rațiunea, pentru ce această schimbare să privească numai pe o parte a Românilor. Din contră, atât din punctul de vedere al politicii românești, cât și din punctul de vedere al politicii maghiare, schimbarea n'ar avea nici un înțeles, când nu s'ar pute trage consecuențe pentru poporul român întreg și pentru statul unguresc în toată întinderea lui.

Dar' nu numai acest sir de considerațiuni ne impun rezerve și hotărîri în discuțiunea, dacă să intrăm sau nu în parlament, ci și succesele reale politice dobândite în luptele noastre mai recente ne opresc să trecem în mod ușoratic pe un teren, unde am pute pierde în prezent ceea ce am câștigat în trecut. N'am dobândit, ce e drept, multe succese, dar, câte am dobândit, sunt destul de importante pentru a merita conservarea și păzirea lor pentru totdeauna.

Importanța mare a adunării noastre politice de la 1881 nu consistă atât în programul stabilit atunci, cât mai ales în unirea și conlucrarea comună a tuturor Românilor din țările supuse Coroanei Sfântului Ștefan. Până la anul 1865 eram politicește divizați, ne deosebiam noi înșine, după provinciile pe cari le locuim, în „Ardeleni“ și „Ungureni“. La 1881 tot ca „Ardeleni“ și „Ungureni“ am trimis reprezentanții noștri în Conferența națională de la Sibiu; chiar în decursul adunării ne separam prin sfaturi particulare, dar am convenit să formăm un partid și să avem o singură conducere politică. De atunci încoace tot mai mult au dispărut deosebiri între noi și astăzi numărul de „Ardeleni“ și „Ungureni“ poartă un timbru mai mult istoric. Rezultatul acesta înseamnă, fără îndoială, un succes mare. Căci noi numai ca popor unitar tragem în cumpănă și numai cu toții la un loc sporim șansele pentru redobândirea pozițiunii ce ni-se cuvine în stat. Alte raporturi au existat între Muntenia și Moldova, decât între Transilvania și Ungaria. Cu toate acestea se găsesc destule puncte de asemănare între Munteni și Moldoveni de o parte și între Ardeleni și

ECONOMIE.

Cereale (bucate).

De aci încolo prețurile pe piețe se scotesc în coroane și după 50 kilograme, ear' nu ca și până acum, după maza metrică (100 kilograme).

Prețurile dela 10 Iulie n. din Budapesta

Grâu in Octomvrie . . . cor.	7.83—7.84
Secară	6.84—6.85
Ovăs	5.74—5.76
Cucuruz pe Iulie	5.23—5.24

Prețurile dela 6. Iulie din Arad:

Grăul cel mai bun . . cor.	7.82—7.40.
Cucuruz	5.25—5.45.
Săcară	5.60—5.80.
Orz	5.50—5.60.
Ovăs	4.60—4.80.

Cursul pieței din Arad.

Hartie-monetă română	Cump. fl.	9-48	vând	9.52
Lire turcești				
Imperiali (15 B. sur)		18.90		19.—
Ruble rusești 100 à		126.—		12.—
Galbeni		5.68		5.63
Napoleon-d'or		9.48		9.55
100 Marco germane		58.50		58.96
Livre sterling		11.90		12.50

S p i r t :

	25 Aprilie	
Spirț rafinat; cu toptanu		115.—
" " cu micu		118.—
" brut cu toptanu		113.—
" " cu mic		116.—

Învitare la abonament

Deschidem prin aceasta abonament pe al doilea semestru la

„TRIBUNA POPORULUI“

Cu condițiunile de abonament, însemnate și în fruntea foii, cari sunt cele următoare:

In Monarchie:

Pe un an	Cor. 20.—
Pe 1/2 an	10.—
Pe 1/4 an	5.—
Pe o lună	2.—

Pentru România și străinătate:

Pe un an	franci 40.—
--------------------	-------------

NUMERII DE DUMINECA

pot fi abonați deosebit, ca foaie pentru popor, cu cor. 4 pe an, având o întindere de 8 pagine, cele 4 pagine ale foii de zi, plus un adaus poporal de 4 pagine.

Domnii abonați sunt rugați a grăbi cu reînnoirea abonamentelor pentru regulata expedare a foii.

Abonamentele se fac prin mandate postale și anunt pentru un timp, care incepe cu prima și se termină cu ultima luni.

Este în interesul dlor abonați, ca adresele să fie însemnate cât se poate de corect și legibil. Domnii abonați vechi sunt rugați a lipi pe mandatul postal adresa tipărită dela fâșiile, în cari li-s'a trimis „Tribuna Poporului“ până acum.

Administrația

„TRIBUNEI POPORULUI“

Se caută un ucenic la măiestrul ferar (covaciu) N. Benea, în Șiria (Vilăgos). Doritorii să se îndrepteze la susnumitul măiestru.

463 3 - 3

„Economia națională“, revistă economică, statistică și financiară, apere lunar în București (anul XXIV). Fondator și director: Dl Petre S. Aurelian, membru Academiei. Nr. 4 din luna Aprilie 1900 are următorul sumar: P. G. Cantilli: Chestia Porților de fer. — St. Romanescu: Contribuțiunile la istoria datoriei publice române de la 1850—1900. — V. I. Radu: De ce nu îmbrățișează Românii comerțul. — „: Chestia terebentinel. — Critic și referate: Idei fundamentale în Economia politică în o nouă teorie sociologică. de Ioan Socaciu, profesor. Expunerea pe scurt a principiilor fundamentale ale Istoriei de A. D. Xenopol.

„Familia“ Nr. 27 dela 2/15 Iulie 1900 are următorul cuprins: Ioan Botezătorul, tragedie de H. Suderman, tradusă de Il. Chendi și C. Sandu. — Răvășele (versuri), de Ioan Scurtu. — Artă și patriotism (conferență), de Neli I. Cornea. — Cucu (legendă), de I. Encescu. — Noapte... (poesie), de Sân-Petrea-nul. — Schițe și amintiri din Italia, de Smara. — Doine din popor, de Cristian N. Țapu. — Adunarea din Abrud, programul festivităților. — Apel. — Catedrala din Oradea-mare. — Literatură. — Musică. — Pictură. — Biserică și Școală. — Ce e nou. — Ilustrație: Moștenitorul Francisc Ferdinand.

In atențiunea domnilor învățători români. Aducem la cunoștința domnilor învățători de la școlile populare, că Inaltul minister reg. de culte și instrucțiune publică datul de 26 Martie 1900 Nr. 1070 a aprobat manualul „Geografia pentru școlile populare întocmită pe baza planului ministerial de învățământ, artea primă pentru clasele III și IV de Vasilie Goldiș, profes. gimn. pe domni învățători, că tocmai acesit de sub tipar și partea a doua Geografia dlui Vasilie Goldiș.

Ambele părți se pot procura de la Librăria editoare Ciurecu în Brașov precum și de la toate librăriile patrie.

„Foaia Pedagogică“, ce de al IV-lea an apare lunar în Sibiu, întindere de două coale, sub dirijdlui prof. Dr. D. P. Barciuanu, Nr. 6 (din Iunie) următorul cuprins:

Manualele de școală. Tratatul H. Trunk, prelucrat liber de George Goiescu (Urmare și încheiere). — Moștenitorul: Cumpenele și Cântarul, Două din fizică pentru anul al V-lea, de Dr. Stroia. — (Urmare și încheiere). — Învățătorul sau familia părinților pe vîna, că adesea din copiii trecuți și pădintăin es indivizi cu caractere siabă, Ioan Paicu, învăț. — Din literatura pe — Informațiuni. — Felurimi. Corespun-

Abonamentul pe an: 6 coroane — Ca unica foaie bună și de calitate, ce-o avem pe terenu pedagogic, o recomandăm călduros tuturor învățătorilor nostri.

A apărut

Și se află de vânzare la administrația „Trib. Poporului“ următoarele opuri:

	coroana	fleri
1.) „Amicul Poporului“ — de Titus Vuculescu, pretor. Indreptar practic în cause administrative. Prețul	—	1.—
2.) „Lupta pentru drept de Dr. Rudolf Ihering traducere de T. V. Păcățean, —	—	2.—
3.) „Judecătorile cu jurații“ — de Teodor V. Păcățeanu, —	—	—80 „
4.) „Libertatea“ — de Ioan Stuart Mill, tradusă de T. V. Păcățeanu, —	—	2.—
5.) „Principiile politicele“, după Dr. T de Holtzendorf, de T. Păcățeanu —	—	4.—
6.) „Caractere morale“ — exemple și sentințe culesse din istoriile și literaturile popoarelor vechi și moderne, de Ioan Popea, profesor în Brașov. —	—	2.50 „
7.) „Războiul pentru neatârnatăre“ și „Povestea unei coroane de oțel“ ambele de George Coșbuc. Prețul Războiului	—	1.20 „
Prețul „Coroanei“ —	—	1.60 „
8.) „Din vremuri apuse“ — de Iudita Secula născ. Truția —	—	1.—
9.) „Vieritul“ — de Petru Vancu, —	—	1.—
10.) „Teoria Dramel“ — de Dr. Iosif Blaga. —	—	3.60 „
11.) „Juvenilia“ — de Sextil Pușcariu. —	—	1.60 „
12.) „Cuvântări bisericesti“ — traduse de Ioan Genț. —	—	5.—
13.) „Pribeag“ — de Ioan Iosif Sceopul, —	—	1.50 „
14.) Instrucțiuni populare despre Datorițele și Drepturile purtătorului de dare edate de Vilchelm Niemandz —	—	1.20 „
15.) „Liturgia Stului Ioan Crisostom“ (pe note) pentru cor mixt pe 4 voci — de Nicolae Stefu învățator în Arad. Această liturgie conține toate cântările liturgice, ce are să răspundă corul în Dumineci și sărbători. Pe lângă acestea mai conține irmoase, pricezne și un adaus de cântece populare. Toate imnele se pot cânta și numai pe 2—3 voci. Prețul unui exemplar s'a redus dela 6 la 5 coroane.	—	—

comande să se mai adauge de fie-care op 10 fleri spese postale.